

Rabbimiz, atamız Adem'in yaratılmasını murâd edince meleklerle şöyle buyurdu: "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım"¹ ve Allah'ın kanunlarının tatbîki konusunda vekili olan Adem (a.s.)'a, hilâfetini gereği gibi yapabilmesi için bütün isimleri öğretti.² Kıyâmete kadar Adem'e (a.s.) halef olup aynı görevi icrâ edecek olanlar konusunda da: "Sizi yeryüzünde halifeler yapan O'dur"³ buyurdu. Rabbimiz, halifesi olarak Adem'in (a.s.) yeryüzünde icrâ edeceği hâkimiyetini insanların tanınmaları için Elest Meclisi'ni kurmuş ve kıyamete kadar dünyaya gelecek kadın-erkek her kişinin bütün insanların ve meleklerin huzurunda, herkesi şahit tutarak, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"⁴ diye sormuştu.

Elest Meclisinde "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" ilâhî hitâbı müfessirler tarafından iki şekilde tefsir edilmektedir. Birincisi; Allahu Teâlâ, insanlar dünyaya gelmeden önce onları Âdem'in sulbünden çıkararak zerrelere hâlinde yaratmış ve onlara hitap ederek, kendilerinin Rabbi olduğuna şahitlik ettirmiştir. Allah, bedenlerden önce ruhları yaratmış ve onlara "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" buyurmuş, onlar da "Evet! Şâhit olduk" demişlerdir.⁵

İkinci tefsire göre Allahu Teâlâ, Âdem'den (a.s.) zürriyeti/çocukları babalarının sulblerinden çıkarmıştır. Şöyle ki Allahu Teâlâ, onları nutfe/meni olarak çıkarıp annelerinin rahimlerine koymuştur. Sonra onları mudga, alaka yapmış, daha sonra tam bir insan hâline getirmiş ve yaratılışlarını tamamlamıştır. Bunun üzerine onları, kendilerinde oluşturduğu delillerle Kendisinin varlığına, birliğine, yaratmasının hayranlık verici ve sanatının akıl almaz olduğuna şahit tutmuştur. Bu şahitlikle onlar, dil ile ifade etmeseler de, sanki "Evet!" demişlerdir.⁶

Elest Meclisi veya halk arasında "Kâlû Belâ" diye bilinen ruhların ictimâsı ve hep bir ağızdan

“Evet, elbette Sen bizim Rabbimizsin”⁷ cevaplarının sağlaması, Adem (a.s.) ve Havva validemize Cennet yurdunda; “Ve ey Âdem! Sen zevcen (Havvâ) ile Cennete yerleş; artık dilediğiniz yerden yiyin; fakat şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zâlimlerden olursunuz!”⁸ emr-i ilâhisiyle yapılıyor, “yeryüzüne inin”⁹ âyet-i kerimesiyle de bütün insanlığın sadâkat imtihanının menzili olarak da dünya seçiliyordu.

Melekler vâsıtasıyla ruhumuzun yeryüzüne indirilip, ana karnında üflenerek vücut bulmasıyla başlayan hayatımızda her dâim, “Elbette Rabbimizsin” sözünde sâdık, sözünün eri olmanın, kadınıyla erkeğiyle ER olabilmenin, Yunus Emre’nin dediği gibi yarın Hak divanına ER olarak çağırılabilme fırsatının tanındığı mekandır dünya.

Müfessirlerin iki farklı tefsirini cem ettiğimizde, hem ruhlar âleminde hem de dünyaya geldikten sonra insanoğlu elest meclisini yaşamakta, tecrübe etmektedir. Rabbimizin Hicr Sûresi 29. âyet-i kerîme de; “Ben, onun (Âdem’in) yaratılışını tamamladığım ve ona ruhumdan üflediğim zaman” buyurduğu üzere, Kendisinin üflediği ruhun “Elestü bi-Rabbiküm” hitâbına “Kâlû Belâ” dememe ihtimali yoktur. Kâlû Belâ’nın yeri ve zamanı, dünya ve dünya hayatıdır.

“Elest” sorusuna “Belâ” deme ayıdır Ramazan

“Her doğan, İslâm fıtratı üzerine doğar...”¹⁰ hadîs-i şerifi ile ifâde buyurulduğu gibi her insan tertemiz dünyaya gelmekteydi yâni ruhlar âleminde “Kâlû Belâ” demiştir ve akıl-bâliğ olacağı zamana kadar da çevresinde olup bitenlerle etkileşim hâlinde, kendini ve çevresini tanıma süreci yaşamaktadır. Fıtrata yapılan müsbet müdahalelerle Rabbi'nin nimetlerini müşâhede ederek O'nu tanımakta, Elest bezmindeki “Rabbim Allah'tır” ikrârını her an tekrarlamaktadır. Fıtrata yapılan müdâhaleler menfî olunca, dupduru, saf ve berrâk bir su gibi olan fıtrat bulanmaya, doğru ve yanlış karıştırmaya başlar. Yapılan menfi müdahaleler karşısında da Rabbimiz, peygamberler göndererek Elest bezmini devamlı hatırlatır. Son peygamber olan Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra da bu kutlu görev ümmetin üzerine bir vazife olmuştur: “Sizden; hayra çağırın, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk mutlaka bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır.”¹¹

Kendi ruhundan üfleyerek en güzel kıvamda, yaratılmışların en şerefli kıldığı insanın Rabbi'ni tanınması ve başka şeylere değil O'na itaat etmesi hayatının gâyesidir. Çünkü, ruhlar âleminde “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” ilâhî hitabıyla sorulan sorunun, ecel gelip ömür sona erdiğinde, kabirde ki ilk soru ile sağlanması yapılır; “Rabbin kim?”.

“Fakat (Fir'avn Musâ'yı) yalanladı, (Allaha) isyân etti. Sonra da koşarak arkasını döndü. Nihayet (sihirbazlarını, adamlarını, ordusunu) topladı da bağırdı: “Sizin en yüce rabbiniz benim!” dedi.”¹²

Rabb, itaat edilen ve boyun eğilen, güç ve egemenlik sahibi anlamlarına gelen Rabb, dünya hayatımızın doğru cevaplandırılması gereken en kritik sorusudur. Rabb bu mânâları ile hayatımızdaki egemen olan gücün ve itaat ettiğimiz her ne ise onun rabbimiz olduğuna işaret eder. Bir ömür ilâhî dengesini kurmaya çalıştığımız hayatımız, nefsimizin hezeyanları ve

şeytanın aldatmacaları ile zaman zaman bulutların arkasında kalan güneş misâli karanlıklara hapsolsa da, karanlıklardan kurtulmak için çırpınıp duran aydınlık gibi, vahyin ve sünnet-i seniyyenin rehberliğinde ışığımıza, nurumuza kavuşur ve “Belâ” diyerek istikâmetimizi buluruz.

Cehenneme çağıran, apaçık düşmanımız olan şeytanlardan bir müddette olsa kurtulmanın;

“Ramazan ayı girdiğinde cennet kapıları açılır, cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır.”¹³

Ve açlık ve susuzlukla, bütün âzâlara oruç tutturarak nefsi terbiye etmenin adıdır Ramazan. Kir ve paslardan arınıp durulaşma, sâfileşme, berraklaşma, nefsini ve Rabbini tanıma ve bütün hücreleriyle “Belâ” demenin ayıdır Ramazan.

Rivayete göre, Cenâb-ı Hak nefse:

- Ben kimim, sen kimsin? diye sormuş. Nefis de:

- Ben benim, sen sensin! diye cevap vermiş. Bunun üzerine Allah ona azab vermiş, Cehenneme atmış, sonra yine sormuş:

- Ben kimim, sen kimsin?

Nefsin cevabı aynı olmuş:

- Ben benim, sen sensin!

Hangi azâbı verdiyse, nefis gurur ve enâniyetinden vazgeçmemiş. Nihayet uzun süre aç bırakarak bir nevi oruç tutturmuş, sonra tekrar sormuş:

- Ben kimim, sen kimsin?

Nefis bu sefer şu cevabı vermiş:

- Sen benim RABB-İ RAHÎMİMSİN, bense senin âciz bir kulun... 14

“Belâ”, kulun en büyük imtihanıdır,

“Belâ”, nefsin terbiyesi ve kul olmanın adıdır,

“Belâ”, belâlardan âzâd olmaktır,

“Belâ”, Âdemoğlunun dünyada ki hilâfet kisvesidir,

“Belâ”, yeryüzüne vâris olanların parolasıdır,

“Belâ”, zâlimlerin, hâinlerin ve kendini rabb zannedenlerin azâbıdır, ikâbıdır,

“Belâ”, Cehennemden kurtulmanın ve Cennet kapılarının anahtarıdır,

“Belâ”, Rabbimizin rızâsına ve Cemâl-i bâ-kemâline kavuşmanın hazzıdır.

.....

1. Bakara Sûresi, 2/30., 2. Bakara Sûresi, 2/31., 3. Fâtır Suresi, 35/39., 4. A'râf Sûresi, 7/172., 5. Taberî, Câmiu'l-Beyân fî Tefsîri'l-Kur'ân, VII/110-111; Mâturîdî, Te'vîlâtü Ehli's-Sünne, II/304; İbn Kesîr, Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm, III/500; Kurtubî, el-Câmî, VII/199-200; Beydâvî, Tefsîr, II/334-35; Elmalılı, Hak Dini, III/2328-2331., 6. Mâturîdî, Te'vîlâtü Ehli's-Sünne, II/304; Mâverdî, en-Nüket ve'l-Uyûn, II/277-278; Râzî, Mefâtihu'l-Gayb, XV/41-42., 7. A'râf Sûresi, 7/172., 8. A'râf Sûresi, 7/19., 9. Bakara Sûresi, 2/36., 10. Buhârî, Cenâiz 92; Ebû Dâvud, Sünne 17; Tirmizî, Kader 5., 11. Âl-i İmrân Sûresi, 3/104., 12. Nâziât sûresi, 79/17-24., 13. Buhârî, Savm, 5., 14. Havbevî, Dürretüt'l-Vâizîn, s. 11.